ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ ๕๑/๒๕๖๙

เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

---

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

ธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นแหล่งเงินทุนสำคัญสำหรับประชาชน ซึ่งในปัจจุบันธุรกิจดังกล่าวมีขนาดใหญ่ มีปริมาณธุรกรรมจำนวนมาก ครอบคลุมการให้บริการกับประชาชนในวงกว้าง มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมและประชาชนผู้ใช้บริการอย่างกว้างขวาง กระทรวงการคลังจึงออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าว โดยให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานกำกับดูแลผู้ซึ่งประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่มิใช่สถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศฉบับนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ มีการบริหารจัดการด้านการให้บริการทางการเงินอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม อันจะส่งผลให้ลูกค้าได้รับบริการทางการเงินที่มีมาตรฐาน และข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ครบถ้วน ภายใต้ราคาและเงื่อนไขที่เหมาะสม รวมถึงเพดานดอกเบี้ยที่เป็นธรรม ตลอดจนได้รับการดูแลช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการชำระหนี้ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืน

๒. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

๓. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง ทั้งนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม

๔. เนื้อหา

๔.๑ คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“การให้เช่าซื้อ” หมายความว่า การให้เช่าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อเป็นรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

“การให้เช่าแบบลีสซิ่ง” หมายความว่า การให้เช่ารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในลักษณะที่เป็นสัญญาเช่าที่ทำให้เกิดการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่ผู้เช่า โดยผู้ให้เช่าจัดหารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามความประสงค์ของผู้เช่า เพื่อให้ผู้เช่าได้ใช้ประโยชน์ในรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์นั้น ทั้งนี้ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า สิทธิในการซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่เช่าขึ้นอยู่กับข้อตกลงของผู้ให้เช่าและผู้เช่า โดยในการทำสัญญาต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับลักษณะของสัญญาเช่าเงินทุนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินว่าด้วยสัญญาเช่าด้วย

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

“ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งใช้บริการการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่ง และให้หมายความรวมถึงผู้ติดต่อสอบถามข้อมูล ผู้ที่รับทราบข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจ และผู้ที่ได้รับการเสนอหรือชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้เลือกใช้บริการการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่ง

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินซึ่งประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อหรือประกอบธุรกิจการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นทางค้าปกติ

“ค่าบริการ” หมายความว่า บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นที่อาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน นอกจากดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับจากลูกค้าเนื่องจากการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่า ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดก็ตาม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเบี้ยปรับที่อาจเรียกได้ตามมาตรา ๔๖ (๗) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๑๐ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๘

“ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้” หมายถึง ดอกเบี้ยที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บจากลูกค้าในกรณีผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งมีการคิดค่าเสียหายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยในกรณีปกติ

๔.๒ หลักการ

หลักการสำคัญของประกาศฉบับนี้ มุ่งหมายให้ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการลูกค้าอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม ครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนหรือกำลังจะใช้บริการ ระหว่างการปฏิบัติตามสัญญาเช่าซื้อหรือเช่าแบบลีสซิ่ง หรือเมื่อลูกค้ามีปัญหาในการชำระค่างวด ตลอดจนถึงการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองลูกค้า ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ลูกค้าเชื่อมั่นได้ว่าผู้ประกอบธุรกิจมุ่งเน้นการให้บริการอย่างเป็นธรรมและไม่เอาเปรียบ

(๒) ลูกค้าได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการอย่างเหมาะสมตรงกับความประสงค์และความสามารถของลูกค้า

(๓) ลูกค้าได้รับผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นธรรมทั้งด้านราคาและเงื่อนไข สอดคล้องกับต้นทุนผู้ประกอบธุรกิจ

(๔) ลูกค้ามีสิทธิได้รับการให้บริการภายหลังการใช้ผลิตภัณฑ์อย่างสะดวกและได้รับความเป็นธรรม และ

(๕) ลูกค้าเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์

ทั้งนี้ ในการเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าบริการ เบี้ยปรับ และค่าใช้จ่ายใด ๆ จากลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจต้องคำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริง ในอัตราที่เป็นธรรม ไม่เรียกเก็บซ้ำซ้อน ไม่เอาเปรียบลูกค้า รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลแก่ลูกค้าอย่างชัดเจนและโปร่งใส

๔.๓ หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจ

ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการดำเนินการ โดยผู้ประกอบธุรกิจสามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ลูกค้ามากกว่าที่หลักเกณฑ์กำหนดได้ ทั้งนี้ สรุปขอบเขตการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อนี้ เป็นไปตามเอกสารแนบ ๑ ท้ายประกาศนี้

๔.๓.๑ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บและการเปิดเผยข้อมูลดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับ สำหรับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าทุกประเภท

ผู้ประกอบธุรกิจต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บและการเปิดเผยข้อมูลดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับ ดังนี้

(๑) เรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับจากลูกค้าอย่างเหมาะสม โดยราคาหรืออัตราที่กำหนดต้องมีความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่เรียกเก็บซ้ำซ้อน คำนึงถึงต้นทุนในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงจากการให้บริการผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น ต้นทุนในการจัดหาเงินทุน ต้นทุนในการบริหารความเสี่ยง ต้นทุนในการดำเนินการ หรือต้นทุนอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องหรือมีความจำเป็นต้องนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณากำหนดราคาหรืออัตราด้วย

ทั้งนี้ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในประกาศฉบับนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องไม่นำดอกเบี้ย ค่าบริการ เบี้ยปรับ และค่าใช้จ่ายตามที่ผู้ประกอบธุรกิจได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุมารวมกับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระเพื่อคิดดอกเบี้ยและเบี้ยปรับอีก

(๒) กำหนดหลักการคำนวณและฐานที่ใช้ในการคำนวณค่าบริการและเบี้ยปรับที่มีความสมเหตุสมผล สอดคล้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดต้นทุนของแต่ละรายการ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องหรือมีความจำเป็นต้องนำมาพิจารณา

ประกอบด้วย เช่น ค่าบริการที่เกิดขึ้นเป็นรายครั้ง ต้องไม่คำนวณเป็นอัตราร้อยละของราคารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

(๓) เรียกเก็บค่าบริการตามสัดส่วนช่วงเวลาที่ให้บริการจริง โดยในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมีการเรียกเก็บค่าบริการในการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการจากลูกค้าล่วงหน้า หากในเวลาต่อมาลูกค้าแจ้งยกเลิกการใช้บริการก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่ได้ชำระค่าบริการไปแล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจคืนค่าบริการตามสัดส่วนของระยะเวลาที่ลูกค้ายังไม่ได้ใช้บริการ โดยผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณานำต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงมาหักออกจากค่าบริการดังกล่าวก่อนคืนลูกค้าได้ เช่น ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่หน่วยงานราชการ เว้นแต่กรณีมีหลักเกณฑ์หรือกฎหมายอื่นกำหนดแนวทางไว้เป็นการเฉพาะในเรื่องการคืนค่าบริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือกฎหมายนั้น

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องกำหนดหลักการหรือเงื่อนไขการคืนค่าบริการโดยแจ้งหลักการหรือเงื่อนไขการคืนค่าบริการให้ลูกค้าทราบอย่างชัดเจน และต้องแจ้งช่องทางในการคืนค่าบริการให้ลูกค้าทราบด้วย โดยผู้ประกอบธุรกิจควรพิจารณาเลือกใช้ช่องทางในการคืนค่าบริการที่ลูกค้าไม่ต้องเสียค่าบริการเพิ่มเติมเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ดี หากผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้องใช้ช่องทางอื่นหรือลูกค้าประสงค์จะให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการคืนค่าบริการผ่านช่องทางอื่นซึ่งอาจมีค่าบริการที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบถึงค่าบริการที่ลูกค้าอาจต้องรับผิดชอบด้วย

(๔) เรียกเก็บค่าบริการโดยไม่ผลักภาระหรือสร้างภาระให้แก่ลูกค้าจนเกินสมควร และจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระคืนของลูกค้าด้วย ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องไม่เรียกเก็บค่าบริการที่เกิดจากการดำเนินการภายในที่เป็นปกติวิสัย หรือการบริหารความเสี่ยงของผู้ประกอบธุรกิจเองโดยไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติมแก่ลูกค้า เช่น ค่าบริการการจัดทำสัญญาเช่าซื้อ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการเป็นปกติกับลูกค้าทุกราย

(๕) เปิดเผยข้อมูลดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับให้ลูกค้าทราบอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ลูกค้ามีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ รวมทั้งรับทราบและเข้าใจในรายละเอียดและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๕.๑) เปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่ลูกค้าสามารถเข้าใจได้ง่ายและไม่ซับซ้อนผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารกับลูกค้าโดยคำนึงถึงประสิทธิผลของช่องทางที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการทุกแห่ง เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ แอปพลิเคชันหรือช่องทางอื่นของผู้ประกอบธุรกิจ โดยข้อมูลขั้นต่ำที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องเปิดเผย ได้แก่

(๕.๑.๑) ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) และอัตราดอกเบี้ยคงที่ (flat interest rate) (ร้อยละต่อปี) สูงสุดที่ผู้ประกอบธุรกิจจะเรียกเก็บจากลูกค้าจำแนกตามประเภทการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่ง โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องแสดงข้อความกำกับว่าเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหรืออัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ด้วย

(๕.๑.๒) ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ (ร้อยละต่อปี) สูงสุดที่ผู้ประกอบธุรกิจจะเรียกเก็บจากลูกค้าในกรณีที่ลูกค้าผิดนัดชำระหนี้

ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลในข้อ (๕.๑.๑) และ (๕.๑.๒) ข้างต้น หากผู้ประกอบธุรกิจกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเป็นอัตราลอยตัวเพื่อใช้อ้างอิงในการเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจต้องเปิดเผยอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงนั้น และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (ถ้ามี) ด้วย

(๕.๑.๓) ข้อมูลค่าบริการ โดยระบุจำนวนหรืออัตราการเรียกเก็บและหน่วยที่เรียกเก็บให้ชัดเจน เช่น บาทต่อครั้งของการให้บริการ หากค่าบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บมีจำนวนหรืออัตราที่แตกต่างกัน สามารถใช้ประมาณการหรือระบุจำนวนหรืออัตรานั้นเป็นช่วงได้

(๕.๑.๔) ข้อมูลเบี้ยปรับ (ถ้ามี) โดยระบุจำนวนหรืออัตราการเรียกเก็บและหน่วยที่เรียกเก็บให้ชัดเจน หากเบี้ยปรับที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บมีจำนวนหรืออัตราที่แตกต่างกัน สามารถใช้ประมาณการหรือระบุจำนวนหรืออัตรานั้นเป็นช่วงได้

(๕.๒) กรณีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตามข้อ ๔.๓.๑ (๕.๑) ผู้ประกอบธุรกิจต้องสื่อสารหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนให้ลูกค้าทราบล่วงหน้าภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น ๓๐ วัน ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารกับลูกค้า

(๕.๓) กรณีที่ลูกค้าประสงค์ขอข้อมูลตามข้อ ๔.๓.๑ (๕.๑) เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ผู้ประกอบธุรกิจต้องสามารถมอบข้อมูลให้ลูกค้าได้

(๕.๔) ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดเก็บต้นฉบับของข้อมูลที่เปิดเผยไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสาร หรือสื่อบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือในรูปแบบใด ๆ เพื่อจัดให้ลูกค้า ศาล หรือหน่วยงานของรัฐได้ตามที่ร้องขอ โดยพิจารณาจัดเก็บต้นฉบับของข้อมูลให้สอดคล้องกับระยะเวลาการใช้ข้อมูลนั้นตามแต่ละวัตถุประสงค์ด้วย เช่น ผู้ประกอบธุรกิจพิจารณาจัดเก็บต้นฉบับของข้อมูลที่เปิดเผยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี นับแต่วันที่อัตราที่ประกาศมีผลใช้บังคับ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีกรณีที่ศาลร้องขอ

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ข้อ ๔.๓.๑ (๕.๑) - (๕.๓) ไม่ใช้บังคับกับการเปิดเผยข้อมูลค่าบริการหรือเบี้ยปรับที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่งที่ให้บริการแก่ลูกค้านิติบุคคลขนาดใหญ่เฉพาะราย[๑] อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบธุรกิจสามารถพิจารณาดำเนินการเปิดเผยข้อมูลแก่ลูกค้านิติบุคคลขนาดใหญ่เฉพาะรายด้วยวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมได้ และต้องแจ้งข้อมูลค่าบริการหรือเบี้ยปรับที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่งให้ลูกค้านิติบุคคลขนาดใหญ่เฉพาะรายทราบก่อนเริ่มใช้บริการหรือก่อนการเปลี่ยนแปลงจะมีผลใช้บังคับด้วย

---

[๑] ลูกค้านิติบุคคลขนาดใหญ่เฉพาะราย หมายถึง ลูกค้านิติบุคคลขนาดใหญ่ที่ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดประเภท จำนวน หรืออัตราของค่าบริการต่าง ๆ ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากลูกค้ารายอื่น

กรณีหลักเกณฑ์ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับอื่นใดที่ใช้บังคับกับธุรกิจการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่งมีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ในข้อ ๔.๓.๑ ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามข้อ ๔.๓.๑ ของประกาศฉบับนี้แทน

๔.๓.๒ อัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บสำหรับการให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นการส่วนตัว

ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเรียกเก็บดอกเบี้ย โดยคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (effective interest rate) ได้ไม่เกินอัตรา ดังนี้

(๑) กรณีรถยนต์ใหม่ไม่เกินอัตราร้อยละสิบต่อปี

(๒) กรณีรถยนต์ใช้แล้วไม่เกินอัตราร้อยละสิบห้าต่อปี

(๓) กรณีรถจักรยานยนต์ไม่เกินอัตราร้อยละยี่สิบสามต่อปี

๔.๓.๓ ประเภทและรายการค่าบริการและเบี้ยปรับ สำหรับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเรียกเก็บค่าบริการตามที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุก่อนบอกเลิกสัญญาได้ต่างหาก โดยไม่ต้องนำมาคำนวณรวมเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยตามข้อ ๔.๓.๒ ทั้งนี้ ตามลักษณะค่าใช้จ่ายที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจ่ายอันเนื่องมาจากการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งและการผิดนัดชำระหนี้ของลูกค้า โดยสามารถเรียกเก็บค่าบริการได้เฉพาะรายการที่กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งจำแนกได้เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

(๑.๑) ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่หน่วยงานราชการ เช่น ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่ กรมการขนส่งทางบก กรมสรรพากร

(๑.๒) ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่บุคคลอื่นหรือหน่วยงานภายนอกที่มิใช่หน่วยงานราชการ และค่าใช้จ่ายที่ทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการให้บริการแก่ลูกค้าและการผิดนัดชำระหนี้ของลูกค้า โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องไม่มีเจตนาเพื่อหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของหน่วยงานทางการ เช่น การจัดตั้งบริษัทผู้ให้บริการภายนอกเพื่อให้มีหลักฐานการเรียกเก็บค่าบริการและนำไปเรียกเก็บกับลูกค้า รวมทั้งต้องไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่บุคคลอื่นหรือหน่วยงานภายนอก และค่าใช้จ่ายที่ทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นซ้ำซ้อนกันรายการค่าบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเรียกเก็บได้ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ ๒

(๒) ค่าบริการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บจากการให้บริการตามความประสงค์ของลูกค้า เช่น ค่าแปลเอกสารทะเบียนรถ ค่าซ่อมแซมรถ

ทั้งนี้ นอกเหนือจากการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามข้อ ๔.๓.๖ ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในประกาศฉบับนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องไม่เรียกเก็บเบี้ยปรับที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดา

๔.๓.๔ การจัดทำตารางแสดงภาระหนี้ สำหรับการให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดา

ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดทำตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อสำหรับลูกค้าแต่ละราย เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าเมื่อมีการทำสัญญาเช่าซื้อ โดยให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ (๑) จำนวนงวดค่าเช่าซื้อที่ต้องชำระ (๒) วัน เดือน ปีที่ชำระเงินค่างวดเช่าซื้อ (๓) จำนวนเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระในแต่ละงวด โดยแยกเป็นเงินต้น ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และ (๔) จำนวนเงินค่าเช่าซื้อคงค้าง โดยแยกเป็นเงินต้นคงค้าง ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ รวมทั้ง (๕) จำนวนส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อในกรณีที่มีการปิดบัญชีก่อนกำหนด ทั้งนี้ ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบ ๓ ของประกาศฉบับนี้

๔.๓.๕ การปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดบัญชีหรือการเลิกสัญญาก่อนกำหนด

(๑) การกำหนดเงื่อนไขการปิดบัญชีหรือการเลิกสัญญาก่อนกำหนดในสัญญาและการแจ้งให้ลูกค้าทราบในกระบวนการขาย สำหรับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าทุกประเภท

ผู้ประกอบธุรกิจต้องระบุข้อตกลงในสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไขเกี่ยวกับการปิดบัญชีหรือการเลิกสัญญาก่อนกำหนดทุกรูปแบบ รวมถึงเหตุแห่งการบอกเลิกสัญญาตามที่ได้ตกลงไว้กับลูกค้าให้ครบถ้วน โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องมีความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบลูกค้าคำนึงถึงต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องหรือมีความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงต้องถือปฏิบัติตามเงื่อนไขตามที่ตกลงกันในสัญญาจนกว่าจะได้รับชำระหนี้เสร็จสิ้นด้วย

นอกจากนี้ ในกระบวนการขาย ผู้ประกอบธุรกิจต้องอธิบายให้ลูกค้าทราบถึงสาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญา ผลกระทบ ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นกับลูกค้าให้ครบถ้วนชัดเจน รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจต้องอธิบายภาระดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาที่อาจเกิดขึ้นและการให้ส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อตามที่ระบุในเงื่อนไขสัญญาเพิ่มเติมด้วย

(๒) การกำหนดส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อสำหรับการให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นการส่วนตัว

ผู้ประกอบธุรกิจต้องถือปฏิบัติในเรื่องการกำหนดส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อในกรณีที่มีการปิดบัญชีหรือการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด ดังนี้

(๒.๑) กรณีลูกค้าประสงค์จะขอชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ โดยไม่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องให้ส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อแก่ลูกค้า ดังนี้

(๒.๑.๑) กรณีชำระค่างวดมาแล้วไม่เกินหนึ่งในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

(๒.๑.๒) กรณีชำระค่างวดมาแล้วเกินกว่าหนึ่งในสามแต่ไม่เกินสองในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

(๒.๑.๓) กรณีชำระค่างวดมาแล้วเกินกว่าสองในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดทั้งหมดของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

(๒.๒) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อจากการที่ลูกค้าผิดสัญญา ให้ผู้ประกอบธุรกิจคำนวณมูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ โดยคำนวณจาก (๑) ค่างวดที่ผิดนัดชำระ (๒) ค่างวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อ (๓) ค่าติดตามทวงถามหนี้ค่าเช่าซื้อก่อนบอกเลิกสัญญา (๔) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้จ่ายแทนลูกค้าไป ตามที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุก่อนบอกเลิกสัญญา และ (๕) ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ก่อนบอกเลิกสัญญา และดำเนินการ ดังนี้

(๒.๒.๑) กรณีลูกค้าหรือผู้ค้ำประกันใช้สิทธิซื้อตามมูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อก่อนผู้ประกอบธุรกิจนำรถออกประมูลขายหรือขายทอดตลาด ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องให้ส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระแก่ลูกค้าตามอัตราและการคิดคำนวณตามข้อ ๔.๓.๕ (๒.๑)

(๒.๒.๒) กรณีผู้ประกอบธุรกิจนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ออกประมูลขายหรือขายทอดตลาด ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องควบคุมการขายให้เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรมและโปร่งใส หากได้ราคาเกินกว่ามูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อตามข้อ ๔.๓.๕ (๒.๒) ผู้ประกอบธุรกิจต้องคืนเงินส่วนที่เกินนั้นให้แก่ลูกค้า แต่หากได้ราคาน้อยกว่ามูลหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ ลูกค้าต้องรับผิดในส่วนที่ขาด ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระหลังจากที่บอกเลิกสัญญากับลูกค้า

ทั้งนี้ การคำนวณดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อแก่ลูกค้า ให้ใช้แนวทางที่กำหนดในมาตรฐานรายงานทางการเงินหรือมาตรฐานทางบัญชีว่าด้วยสัญญาเช่าที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

นอกจากนี้ กระบวนการบอกเลิกสัญญา การแจ้งลูกค้าและผู้ค้ำประกันให้ทราบถึงสิทธิในการซื้อคืน รวมถึงการนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ออกขาย ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

๔.๓.๖ การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ สำหรับการให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นการส่วนตัว

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่เหมาะสม และฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ควรสอดคล้องกับภาระหนี้ที่ลูกค้าค้างชำระตามความเป็นจริง โดยพิจารณาควบคู่ไปกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า เพื่อสร้างวินัยและสนับสนุนให้ลูกค้าสามารถชำระหนี้คืนได้ โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจคำนึงจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม เช่น ความเสี่ยงของลูกค้า ประวัติการจ่ายชำระหนี้ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ไม่เกินร้อยละห้าต่อปี

(๒) ฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ให้คำนวณบนฐานของค่างวดที่ค้างชำระ ซึ่งประกอบไปด้วย เงินต้น ดอกเบี้ย และภาษีมูลค่าเพิ่ม

ทั้งนี้ ในการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๔.๓.๖ (๑) และข้อ ๔.๓.๖ (๒) ข้างต้น ให้มีผลตราบเท่าที่สัญญามีผลผูกพัน

(๓) ลำดับการตัดชำระหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเงินที่ได้รับชำระหนี้ไปตัดชำระหนี้ตามยอดหนี้แต่ละงวด โดยให้ตัดค่าบริการ ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดหนี้ที่ลูกค้าค้างชำระนานที่สุดก่อน แล้วจึงค่อยตัดชำระยอดหนี้ที่ค้างชำระนานรองลงมา ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี หลักเกณฑ์ตามข้อ ๔.๓.๖ (๑) - (๓) เป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ลูกค้ามากกว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ เช่น ไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เรียกเก็บในอัตราหรือจำนวนต่ำกว่าที่ประกาศฉบับนี้กำหนด คำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จากฐานการคำนวณเฉพาะส่วนที่เป็นเงินต้นของค่างวด และตัดชำระเงินต้นก่อนเป็นอันดับแรก

(๔) ข้อกำหนดอื่น ๆ

(๔.๑) กรณีที่ลูกค้ามีการผิดนัดชำระหนี้ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำหลักเกณฑ์ข้อ ๔.๓.๖ (๑) - (๓) มาถือปฏิบัติด้วย

(๔.๒) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมีการขายหรือโอนหนี้ที่ให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นการส่วนตัวไปยังผู้ประกอบธุรกิจอื่นหรือบุคคลอื่น ผู้ประกอบธุรกิจต้องนำส่งข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหนี้ที่ขายหรือโอน เช่น สัญญา ตารางการผ่อนชำระหนี้ รวมถึงประวัติการจ่ายและการค้างชำระหนี้ ให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจหรือบุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนหนี้ด้วย เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจหรือบุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนหนี้สามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และลำดับการตัดชำระหนี้ต่อจากผู้ประกอบธุรกิจเดิมได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ ในกรณีการให้เช่าซื้อแก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์ในการนำรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เพื่อใช้ทางการค้าหรือธุรกิจ

ของตนเอง การให้เช่าซื้อแก่ลูกค้านิติบุคคล และการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าทุกประเภท ให้ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้

๔.๓.๗ การให้บริการทางการเงินอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรมสำหรับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าทุกประเภท

ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๔.๓.๘ การใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก (Outsourcing) สำหรับการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่ลูกค้าทุกประเภท

ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการใช้บริการจากผู้ให้บริการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ (Business Facilitator) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๔.๔ การเปิดเผยข้อมูลการถูกเปรียบเทียบปรับหรือถูกกล่าวโทษ

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองลูกค้า กรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ ถูกเปรียบเทียบปรับหรือถูกกล่าวโทษอันเนื่องมาจากการไม่ควบคุมดูแลผู้ประกอบธุรกิจให้ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจเปิดเผยข้อมูลการถูกเปรียบเทียบปรับหรือถูกกล่าวโทษดังกล่าวตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) โดยอนุโลม

๔.๕ บทเฉพาะกาล

บรรดาสัญญาเช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำกับลูกค้าก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้คงบังคับใช้ตามที่กำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงนั้นได้จนกว่าจะมีการชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าวเสร็จสิ้น โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องถือปฏิบัติเพิ่มเติมตามข้อ ๔.๓.๑ ข้อ ๔.๓.๓ และข้อ ๔.๓.๖ (๓) ด้วย

๕. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๙
วิทัย รัตนากร
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เอกสารแนบ 1

ขอบเขตการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

หลักเกณฑ์ / ธุรกรรม	4.3.1 การปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บและการเปิดเผยข้อมูลดอกเบี้ย ค่าบริการ และเบี้ยปรับ	4.3.2 การเรียกเก็บดอกเบี้ย	4.3.3 ประเภทและรายการค่าบริการและเบี้ยปรับ	4.3.4 การจัดทำตารางแสดงภาระหนี้	4.3.5 การปฏิบัติเกี่ยวกับการปิดบัญชีหรือการเลิกสัญญาก่อนกำหนด		4.3.6 การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้			4.3.7 การให้บริการทางการเงินอย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม	4.3.8 การใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก (Outsourcing)
					การกำหนดเงื่อนไขในสัญญาและแจ้งให้ลูกค้าทราบในกระบวนการขาย	การกำหนดส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	ฐานการคำนวณ	ลำดับการตัดชำระหนี้		
ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อ											
ให้เช่าซื้อแก่บุคคลธรรมดาเพื่อใช้ส่วนตัว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	• ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) • ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible Lending) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการใช้บริการจากผู้ให้บริการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ (Business Facilitator) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
ให้เช่าซื้อแก่บุคคลธรรมดาเพื่อการค้า	✓		✓	✓	✓		ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้				
ให้เช่าซื้อแก่นิติบุคคล	✓				✓						
ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าแบบลีสซิ่ง											
ให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่บุคคลธรรมดา	✓		✓		✓						
ให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่นิติบุคคล	✓				✓						

เอกสารแนบ 2

รายการค่าบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเรียกเก็บได้

ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์แก่ลูกค้าบุคคลธรรมดา สามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจ่ายให้แก่บุคคลอื่นหรือหน่วยงานภายนอก โดยมีหลักฐานการชำระเงินที่สามารถตรวจสอบได้ หรือค่าใช้จ่ายที่ทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการให้บริการแก่ลูกค้าหรือการผิดนัดชำระหนี้ของลูกค้าแล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ข้อ 4.3.3 (1.2) ตามรายการ ดังนี้

1) ค่าตรวจสอบข้อมูลเครดิต
2) ค่าสำรวจและประเมินราคารถ
3) ค่าเบี้ยประกันภัย
4) ค่าใช้จ่ายในการชำระเงินผ่านช่องทางของผู้ประกอบธุรกิจอื่น เช่น การชำระโดยหักบัญชีหรือผ่านเคาน์เตอร์ของผู้ประกอบธุรกิจอื่น การชำระโดยเช็คหรือธนาณัติทางไปรษณีย์
5) ค่าธรรมเนียมการรับมอบอำนาจในการทำนิติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่งกับหน่วยงานราชการแทนลูกค้า ตามที่ลูกค้าร้องขอ
6) ค่าขอสำเนาใบแจ้งยอดบัญชีของแต่ละงวด (ชุดที่ 2 เป็นต้นไป) ตามที่ลูกค้าร้องขอ
7) ค่าชุดโอนกรรมสิทธิ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป ตามที่ลูกค้าร้องขอ
8) ค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนสัญญาตามที่ลูกค้าร้องขอ[1]
9) ค่าใช้จ่ายกรณีเช็คคืน (กรณีเช็คของผู้ประกอบธุรกิจอื่น)
10) ค่าใช้จ่ายกรณีเงินในบัญชีไม่พอจ่าย (กรณีชำระโดยการหักบัญชีกับผู้ประกอบธุรกิจอื่น)
11) ค่าติดตามทวงถามหนี้[2] ตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

ทั้งนี้ ค่าบริการข้างต้นให้หมายรวมถึงค่าบริการอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บจากลูกค้าเพื่อให้บริการอย่างเดียวกัน ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไรก็ตาม

---

[1] ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนสัญญาตามที่ลูกค้าร้องขอ สำหรับการให้เช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์แก่ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นการส่วนตัว ได้ไม่เกิน 2,500 บาท

[2] ค่าติดตามทวงถามหนี้ หมายถึง ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้

เอกสารแนบ 3

ตัวอย่างตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ

ตัวอย่าง

- ลูกค้าทำสัญญาเช่าซื้อ ราคารถยนต์ 107,000 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)
- ระยะเวลาผ่อนชำระ 12 เดือน
- อัตราดอกเบี้ยคงที่ (flat interest rate) 8.00% ต่อปี *[คิดเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) 14.45% ต่อปี]*
- ค่างวดเช่าซื้อต่อเดือน = 9,630 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)
- กำหนดส่วนลดกรณีลูกค้ามีความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องให้ส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเช่าซื้อแก่ลูกค้า ดังนี้
  - ชำระค่างวดมาแล้วไม่เกินหนึ่งในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ
  - ชำระค่างวดมาแล้วเกินกว่าหนึ่งในสามแต่ไม่เกินสองในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ
  - ชำระค่างวดมาแล้วเกินกว่าสองในสามของค่างวดเช่าซื้อที่ระบุไว้ในสัญญา ให้ได้รับส่วนลดทั้งหมดของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ

ตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ

งวดที่	วันชำระค่าเช่าซื้อ (วัน/เดือน/ปี)	จำนวนเงินค่าเช่าซื้อ (รายงวด)	การนำเงินค่างวดเช่าซื้อไปชำระ			จำนวนเงินค่าเช่าซื้อคงค้าง		ส่วนลดดอกเบี้ยเช่าซื้อ
			เงินต้น	ดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อ	ภาษีมูลค่าเพิ่ม	เงินต้นคงค้าง	ดอกเบี้ยเช่าซื้อ	
1	5 ม.ค. 68	9,630	7,796	1,204	630	92,204	6,796	4,077
2	5 ก.พ. 68	9,630	7,890	1,110	630	84,315	5,685	3,411
3	5 มี.ค. 68	9,630	7,985	1,015	630	76,330	4,670	2,802
4	5 เม.ย. 68	9,630	8,081	919	630	68,250	3,750	2,250
5	5 พ.ค. 68	9,630	8,178	822	630	60,071	2,929	2,050
6	5 มิ.ย. 68	9,630	8,277	723	630	51,795	2,205	1,544
7	5 ก.ค. 68	9,630	8,376	624	630	43,419	1,581	1,107
8	5 ส.ค. 68	9,630	8,477	523	630	34,942	1,058	741
9	5 ก.ย. 68	9,630	8,579	421	630	26,362	638	638
10	5 ต.ค. 68	9,630	8,683	317	630	17,680	320	320
11	5 พ.ย. 68	9,630	8,787	213	630	8,893	107	107
12	5 ธ.ค. 68	9,630	8,893	107	630	-	-	-
รวม		**115,560**	**100,000**	**8,000**	**7,560**			

*หมายเหตุ ตารางดังกล่าวเป็นการแสดงการบันทึกทางบัญชีเฉพาะการผ่อนชำระค่างวดที่ตรงตามกำหนดเวลาเท่านั้น